

er nu også sat i kraft i territorierne. Det vides imidlertid ikke med sikkerhed, i hvilken udstrækning disse og andre bestemmelser faktisk efterleves i de oversøiske områder.

På foranledning af en klage fra Ghana om, at Portugal i sine besiddelser ikke overholdt den internationale konvention om afskaffelse af tvangsarbejde nedsatte den internationale arbejdsorganisation (ILO) i 1961 en kommission til undersøgelse af spørgsmålet. Kommissionen, der fik adgang til Angola og Moçambique, afgav en udførlig og dybtgående beskrivelse af forholdene i områderne, hvorved den både beskæftigede sig med tidligere og senere portugisisk teori og praksis med hensyn til anvendelse af arbejdskraft.

Det billede, som kommissionens rapport aftegner, viser, at forholdene i praksis måske ikke havde forandret sig så meget som de stedfundne forandringer i teorien — lovgivningen. Den konstaterede imidlertid samtidig, at der med hensyn til lovgivningen var sket betydningsfulde fremskridt og dens konstateringer viser, at forholdene overhovedet var noget mere nuancerede, end man oftest forestiller sig.

I sine konklusioner, som indeholdt en række anbefalinger til forbedringer, afviste kommissionen i det væsentlige påstandene om, at der anvendtes tvangsarbejde i områderne.

Den økonomiske politik i territorierne er blevet gennemført på den måde, at de oversøiske territoriers økonomi i vid udstrækning er blevet udviklet til at komplettere Portugals økonomi. De oversøiske områder er hidtil blevet anvendt til at producere råvarer, som er blevet forarbejdet i Portugal. Portugals import- og eksporttabeller viser, at de oversøiske territorier i betydeligt omfang har været medvirkende til at stabilisere landets handelsbalance.

I 1960 varierede territorierne import fra Portugal fra en fjerdedel for Kap Verde-øernes vedkommende til godt halvdelen for portugisisk Guineas vedkommende og knap halvdelen for Angolas vedkommende. Territoriernes eksport til Portugal varierer på den anden side fra en tiendedel for Kap Verde-øernes vedkommende til mere end ni tiendedele for Guineas vedkommende og omkring halvdelen for Moçambiques vedkommende.

Territoriernes eksport består hovedsagelig

af landbrugsprodukter, idet Angola dog desuden har en betydelig eksport af jernmalm og diamanter. Olieudvindingen i Angola har i de senere år spillet en betydelig rolle. Udvindingen dækker i dag landets behov, og produktionen er nået op på eksportniveauet.

For at undgå udenlandsk konkurrence i sine oversøiske territorier forbød den portugisiske regering tidligere i udstrakt grad territorierne at importere større mængder af en bestemt vare fra udlandet end de aftog fra Portugal. Blandt de varer, der har været underkastet sådanne restriktioner, kan nævnes vine og spirituøse drikke, fiskehermetik, smør og konfektionsvarer. Efter at Portugal i 1962 har tiltrådt GATT, og områdernes import i vidt omfang er blevet liberaliseret, er mulighederne for en sådan diskrimination blevet betydeligt indskrænket. Foruden at kontrollere territorierne eksport og import har den portugisiske regering også fastsat territorierne råvarepris, som herved ofte er kommet til at ligge betydeligt under verdensmarkedsprisen.

Som det fremgår af ovenstående, har territorierne hidtil ikke haft egne industrier af betydning. I de seneste år har den portugisiske regering dog taget skridt til en vis industrialisering af områderne. Angola og Moçambique var omfattet af den første portugisiske 6-årsplan (1953-58), under hvilken der til de to områder blev afsat henholdsvis 2,9 og 2,3 mrd. Escudos, navnlig til udbygning af kommunikationssystemet og kraftforsyningen. Planerne lagde derimod ikke vægt på investeringer og de sociale og undervisningsmæssige felter. Under den anden 6-årsplan (1959-64) har de to områder fået tildelt henholdsvis 4,6 og 3,2 mrd. Escudos. Også denne plan lægger hovedvægten på en udvikling af transportvæsenet, på landbrugs- og overrislingsforhold og på en forøgelse af kraftproduktionen, men tilsigter også en større indsats inden for byplanlægning, husbygning, vandtilførsel og sanitære anlæg samt til uddannelse. Således er udgifterne til undervisningsvæsenet nu blandt de største enkeltposter på planen.

Det har gennem tiderne været Portugals udtalte politik at søge de oversøiske territorier koloniseret med udvandrere fra moderlandet, tildels for at bevare og udbygge portugisisk suverænitæt, en politik som siden 1920'erne er blevet forstærket. Antallet